Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

VN/32960/2026
VN/32960/2026-UM-1

9.11.2026

Eduskunnan hallintovaliokunta

# UM:n asiantuntijalausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle asiassa HE 165/2026; Poliisilain 2 luvun muuttaminen

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt ulkoministeriöltä asiantuntijalausuntoa koskien hallituksen esitystä HE 165/2026 vp.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi muun muassa poliisilakia, jonka 2 luvun 11 a §:ssä säädettäisiin poliisimiehen oikeudesta puuttua miehittämättömän kulkuneuvon kulkuun tai toimintaan. Poliisilain 2 luvun 11 a §:ää ehdotetaan laajennettavaksi miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun puuttumisesta myös maalla tai vedessä liikkuvien miehittämättömien kulkuneuvojen samoin kuin miehittämättömien laitteiden kulkuun tai toimintaan puuttumiseen.

Ulkoministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Ulkoministeriö antoi esitystä koskeneesta luonnoksesta sisäministeriölle lausunnon (VN/6976/2025-UM-10), jossa esitystä pidettiin kannatettavana. Venäjän hyökkäyssodan luomassa uudessa turvallisuustilanteessa on tärkeää, että käytössä ovat mahdollisimman laajat keinot erilaisiin turvallisuusuhkiin, kuten droonien aiheuttamaan uhkaan, puuttumiseen, huomioiden myös sodan pitkäkestoinen luonne. Lausunnossa lisäksi kiinnitettiin huomiota muun muassa YK:n merioikeusyleissopimuksen mukaiseen viattoman kauttakulun oikeuteen aluemerellä.

Aikaisempaan lausuntoon viitaten ulkoministeriö kiinnittää huomiota siihen, että hallituksen esityksen perusteluiden jaksossa 2.2.4.1 viitataan asianmukaisesti YK:n merioikeusyleissopimuksen 17 artiklan mukaiseen kaikkien sekä ranta- että sisämaavaltioiden alusten oikeuteen viattomaan kauttakulkuun aluemerellä. Kauttakulku on määritelty merioikeusyleissopimuksen 18 artiklassa, ja 19 artiklan mukaan kauttakulku on viatonta niin kauan kuin se ei uhkaa rantavaltion rauhaa, yleistä järjestystä tai turvallisuutta. Lisäksi mainitussa jaksossa todetaan, että jos miehittämätön kulkuneuvo katsottaisiin esimerkiksi rakenteensa vuoksi alukseksi, jolla on oikeus viattomaan kauttakulkuun, merioikeusyleissopimus rajoittaa rantavaltion mahdollisuuksia puuttua sen kulkuun.

Ulkoministeriö toteaa, että edellä viattomasta kauttakulusta selostettua ei mainita ehdotetun uuden poliisilain 2 luvun 11 a §:ssä tai sen säännöskohtaisissa perusteluissa. Ulkoministeriön käsityksen mukaan uutta 2 luvun 11 a §:ää kuitenkin sovellettaisiin aluemerellä liikkuviin miehittämiin kulkuneuvoihin ja laitteisiin, joten mainitun YK:n merioikeusyleissopimuksesta johtuvan rajauksen tulisi näkyä sekä säännöksessä että sen perusteluissa. Vaihtoehtoisesti säännöksen voisi rajata koskemaan vain sellaisia vedessä liikkuvia miehittämättömiä kulkuneuvoja, joita ei katsottaisi merioikeusyleissopimuksessa tarkoitettuun viattomaan kauttakulkuun oikeutetuiksi aluksiksi.

Tiedoksi UM/OIK-01, OIK-02, OIK-10, POL-01, POL-10, VSI-00, UMI-00